

PAÁL LÁSZLÓ (1846-1879)**Szélfúttá fák, 1871**

Olaj, vászon, 52,5x90 cm

Jelezve jobbra lent: (töredezett) Beilen

Jelezve balra lent: L de Paál

Kezdő ár: 10 000 000 Ft / 33 333 EUR

Becsérték: 20 000 000 – 30 000 000 Ft
Estimated value: 66 667 – 100 000 EUR**AUKCIONÁLVA:**

- Mű-Terem Galéria 19. árverés, 78. tétel

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA:

- Best of Mű-Terem.
- Virág Judit Galéria, Budapest, 2007. katalógus: 9.

Charles François Daubigny: Villerville környéke, 1873, Szépművészeti Múzeum, Budapest

Paál László életműve, annak ellenére, hogy az elmúlt száz évben kettő, életműkatalógussal kiegészített monográfia is feldolgozta munkásságát, még mindig nem tekinthető teljes mértékben ismertnek. Az életmű kicsi, és az eddig mintegy 170 tételre tehető oeuvre számos darabja még ma is csak archív fotóról ismert. Az 1880-ban elérvezett hagyatékának eddig mindössze alig a feléről tudnak a hazai gyűjtők és szakemberek, de a hagyatékban nem szereplő alkotások közül sem ismerjük valamennyit. Mindig felbukkanhat olyan mű, melyről a korábbi források nem tettek említést. Az ilyen tárgyak előkerülése legalább akkora öröm, mintha egy régről ismert, ámde lappangó mű kerülne újra a szemünk elé.

ÚJ UTAK BEILENBŐL

Ezen új felfedezések közé tartozik a jelen alkotás is, amely stílusa, tematikája alapján nagyon pontosan beilleszthető Paál 1871-es beileni képeinek sorába. Paál düsseldorfi tartózkodása (1869-1872) alatt kétszer látogatott el Hollandiába. Az 1870 és 1871-es években tett tanulmányutak meghatározó változásokat eredményeztek Paál festészetében. Ekkoriban szakít a táj konkrét, topográfiai hűségű, részletező és tárgyilagos bemutatásának igényével, s kezd a táj hangulataira figyelni. Nem annyira a táj története, a tájhoz kapcsolódó kulturális hagyományok izgatják, mint inkább a táj „természetességének” a visszaadása. A szél borzolta fák, az esőáztatta földek, a fényvel alig átjárt erdők, s egyre inkább azok a vidékek, ahol az emberi tevékenységnek nyomai alig láthatók. Ez a tendencia Paál festészetében Düsseldorfban kezdődik, Hollandiában új inspirációkkal bővül, s majd Barbizonban teljesedik ki.

EGY KÉP A KIRÁLY GYŰJTEMÉNYÉBŐL

Paál festészetének jellemzője, hogy soha nem ismétli magát, még akkor sem, ha ugyanazt a motívumot örökíti meg. A *Százéves asszony* verziójaként tekinthető kép ebből a szempontból is érdekes. Hasonló témájú művét 1918-ban vásárolta meg a Szépművészeti Múzeum. Az a kép Mauve, hágai festőtől került Ferenc József tulajdonába, és sokáig Courbet művének tartották. 1910-ben még királyi tulajdonként szerepelt a Könyves Kálmán Társaság Nagymező utcai szalonjában, 1954-ben a Szépművészeti Múzeum Paál-kiállításán szerepelt, majd hosszú ideig a Magyar Nemzeti Galéria állandó kiállításán is látható volt.

A háza kertjében sétálgató százéves asszony szinte egybeolvad a táj nagy színfoltokban fölrakott tömegeivel. A festéknek ez a laza, áttetsző foltokban felvitt kezelése Paál beileni stílusának legjellemzőbb sajátossága. Színkompozícióit általában a zöldes és barnás földszínek, valamint a legváltozatosabb színekkel módosított kékek összhangjára építi. Föld és ég színbeli és tartalmi ellentéteire, arra a legelemibb természetélményre koncentrál, amely a pre-impreszionista tájképfestészet sajátossága, s amely a modern tájképfestészetnek is legfontosabb előzménye.

VERZIÓK

A múzeumi verzió és a most felfedezett kép között csupán a főbb kompozíciós elemek tekintetében észlelhető hasonlóság. Ugyanaz a falusi ház a kertek felől nézve, az előtéri vetemények, a fák között húzódó fasor, s az udvarban botorkáló öregasszony képezik a kompozíció elemeit, de teljesen más elrendezésben. Hogy Paál tanulmányának szánta-e egyik képét a másikhoz, nem igazán eldönthető kérdés. Paál festészetére nem jellemző a tanulmányok, mint a nagy kompozíciók egyik előzetes fázisának az önálló képi kidolgozása. Festményei, ha egymáshoz képest hasonló képi világot jelenítenek is meg, mind teljes értékű, befejezett művek. A köztük lévő viszony csupán az életmű kronológiája szempontjából érdekes. Paál, akárcsak hat évvel fiatalabb kortársa, Mednyánszky László, a tájmotívum megörökítésének minden stádiumában teljes természetélményt nyújt. Ezért nem vethető föl jelen esetben sem a tanulmány kérdése, sőt, ha belegondolunk, hogy a jelen verzió kissé nagyobb is a múzeumi változatnál, akkor ez az érv a jelen kép nagyobb fokú befejezettsége mellett szólna.

Bellák Gábor

